

Régi dicsőségünk...

Dr. Pethő József úrnak
elnök
Országos Erdészeti Egyesület
Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az Erdőrendezési Szakosztály nevében köszönöm aktív részvételét az elmúlt hónapban Sátoraljaújhelyen megtartott nagyrendezvényünkön, a XVI. Erdőrendezési Napokon. Szakosztályunk nagyra becsüli Elnök Úr szakmai elkötelezettségét, azt a nem titkolt együttérzést, melyet az erdőrendezés irányában tapasztaltunk. Örömről szolgál, hogy a szakosztály nyilvánossága előtt tárgyalhattuk meg az erdőrendezés helyzetét, problémáit, ahol az erdészszakma országos és helyi vezetői, erdőfelügyelők és erdőtervezők nagy számban jelen voltak.

A rendezvényen tárgyaltak rövid összefoglalására kaptam felhatalmazást a szakosztálytól.

A későbbiekben részletezett indokok alapján kérem Elnök Urat, hogy – az OEE, mint társadalmi szervezet, a rendelkezésére álló eszközök felhasználásával – teremtsen módot az erdészetért, az erdészeti igazgatásért felelős kormányzati szervekkel való tárgyalásra. Folytasson eredményes tárgyalásokat annak érdekében, hogy az erdők fenntartható fejlődéséért tevékenykedő, annak kereteit biztosító Állami Erdészeti Szolgálat, az erdészeti igazgatás feladatait ellátó szervezet, ne essen áldozatul egy olyan közigazgatási átszervezésnek, melynek részleteit egyáltalán nem, de kereteit is csak elnagyoltan ismerhetjük.

Az erdőrendezés helyzetét az alábbiak szerint ismertetem:

„Ma már mindenki számára nyilvánvaló, hogy az erdőkkel csak oly módon szabad gazdálkodni, hogy ebbéli tevékenységünk semmilyen formában ne veszélyeztesse az erdők létét, az élővilág zavartalan fejlődését és az eljövendő generációk esélyét arra, hogy az erdők nyújtotta javak és szolgáltatások köréből részesülhessenek. Az erdészetet a fenntartható gazdálkodás alapelveit több évszázada alkalmazza, de hosszú történelmi fejlődésre volt szükség, míg a jövőért érzett felelősség a szakma mindennapjainak részévé vált. Hajdan az erdőt közvagyonnak tekintették, szabadon használták, sőt irtották is. Mindez nemegyszer az erdő pusztulását okozta. Nyilvánvalóvá vált, hogy az erdő használa-

tát szabályozni kell, ehhez azonban arra volt szükség, hogy az erdő területét, a fatermés mennyiségét megismerjék, és az ésszerű korlátokat meghatározzák.

E kezdeményezésekből nőtte ki magát az erdőrendezés tudománya, mely az erdei környezeti rendszerek működésének megismerésén keresztül igyekszik az emberi tevékenység és a természeti folyamatok összhangját oly módon megteremteni, hogy a fenntartható gazdálkodás szabályai maradéktalanul érvényesülhessenek.” – olvasható az Állami Erdészeti Szolgálat honlapjának (www.aesz.hu) nyitó oldalán.

Az erdőrendezésről a kívülállónak is a rend jut az eszébe. Tudjuk, hogy az erdőrendezés fogalma összekapcsolódik a tartamosság elvével. Azzal a jövőformáló tevékenységgel, amelyet mi erdészek vezettünk be évszázadokkal ezelőtt. Tudjuk, hogy a környezetünknek semmivel nem pótolható természeti eleme, az erdő örökös fenntartása elképzelhetetlen e nélkül a tudatos mérnöki tevékenység nélkül, amely méltán emelte szakmánkat más tudományágaknak is példamutató, erkölcsi magasságba.

Erdészeti politikánk is a tartamosság elvén alapul, csakúgy, mint valamennyi fejlett országé. Az erdészeti politikák célja általában az erdők fenntartása és lehetséges fejlesztése gazdasági hasznuk és környezeti jelentőségük miatt. Első helyen említjük a gazdasági hasznot, mert igen fontosnak tartjuk, és tisztában vagyunk azzal is, hogy szakszerűen kezelt erdeink a többi célt már pusztán létükkel tudják szolgálni. (Itt gazdasági haszon alatt nem kifejezetten pénzületi nyereséget kell csak érteni, hanem mindazon javaknak a rendelkezésre állását, amelyeket csak egyedül az erdőből szerezhetünk meg.)

Az erdő és ember érdekeit egyaránt szolgáló erdészeti politika, a mindenkor hatályos jogszabályok és ezek alapján készülő erdőrendezési művek, az úgynevezett körzeti erdőtervek alapján végzett erdőgazdálkodási tevékenység során valósulhat meg. Ez a szabályozás, korlátozásokkal is jár, így az erdő, hasonlóan több más vagyontárgyhoz és tevékenységhez, korlátozott rendelkezésű tulajdon és a vele kapcsolatos tevékenységek szigorúan szabályozottak. A korlátozásra közérdekből van szükség. Miután az erdő, a legkülönbözőbb társadalmi igényeket és spontán használatokat is szolgálja, fenntartását közérdekű támogatásokkal kell elősegíteni. A köz-

érdekű támogatásoknak arányosnak kell lenni a közszolgáltatás mértékével.

Az erdőrendezés is közérdekű tevékenység, működtetéséről kezdettől fogva az állam gondoskodott. A kezdetek igen régmúlta tekintenek vissza. Az erdészet első írásos emlékei – majdnem 600 esztendővel ezelőtt – a szabályozásról szólnak. Magyarországon erdőgazdálkodásról, az első erdőrendtartások megjelenése óta beszélhetünk, amely egybe esik az erdőrendezés megszületésével.

Erdeink természetes környezetünk legfontosabb részét képezik. Természetes, természetszerű erdeink a legstabilabb életközösségek, de emellett az erdő igen sérülékeny is. Elég az elmaradt gondoskodás és máris olyan károsodást szenved, amely egyáltalán nem, vagy csak hosszú idő után hozható helyre. Erdeink mai állapotának kialakulásában nemcsak a földrajzi, természeti adottságok és a különböző környezeti hatások játszottak szerepet, hanem a történelmi körülmények is.

Erdeinkben a társadalom válsághelyzetei mindig nagyon mély, igen lassan gyógyuló sebeket ejtettek. Másfél évtizeddel ezelőtt – a rendszerváltás idején – új fejezetet kezdünk írni a magyar történelem könyvébe. Ez a nagy változás az erdészetben is új körülményeket teremtett. A változások máig ható következményei hatalmas erdőrendezési feladatokat gerjesztettek.

Egy ország politikai, társadalmi és gazdasági átalakulása során fokozott figyelmet kell fordítani az erdőre. **A tartamosság – mai szóhasználattal, fenntartható fejlődés – elvének akkor is érvényt kell szerezni, amikor a politikai és gazdasági problémák megoldására való törekvés mellett háttérbe szorúlnak a szakmai kérdések.**

A magyar erdőrendezés a kezdetek óta európai színvonalon járul hozzá a tartamos erdőgazdálkodás feltételeinek biztosításához.

Az erdőrendezésnek több száz éves múltja van. Az elmúlt közel ötszáz évet nyolc korszakra lehet felosztani (Bővebben az „Erdészettörténeti Közlemények” XLV. kötetében leírtak alapján lehet tájékozódni). Az utolsó korszakot, mely még napjaink erdőrendezését is magába foglalja 1970-től számítjuk. *A mai erdőrendezési gyakorlat korszak.* Elmondhatjuk és büszkén állíthatjuk, hogy a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás körében a legjobban szabályozott, zárt körben működik.

Ha valaki meg akarja változtatni, annak ismerni kell a létrejöttének

szükségességét, körülményeit, az évszázadokon át betöltött szerepét, a mai feladatait, jelentőségét, a távoli jövőre nézve kitűzött célokat és akkor venni a bátorságot a gyökeres változtatásra, ha annak hatásait is előre vetítette.

Az erdőrendezés mindig – a történelmi időkben is – *a gazdálkodástól elkülönülten, annak befolyásától mentes szervezeti felállásban dolgozott.* Szervezeti kialakulását a természetföldrajzi viszonyok, az ország egyes részeinek erdősültsége befolyásolta és nem a közigazgatási határok. Így alakult ki a mai Magyarország területén az a tíz erdőrendezési „ régió”, amely különféle hatásköri felállásban, de illetékességet tekintve napjainkig jól működő keretet szolgáltat az erdészeti igazgatásnak. Ezt, a gazdag történelmi múlttal rendelkező, több átszervezést, korszerűsítést és közigazgatási reformot megélt szervezetet szeretnénk a mai korszerű, jól működő állapotában megőrizni, fenntartani, hogy az itt dolgozó szakemberek, tanult szakmájuknak, választott hivatásuknak megfelelően, a köz javára, az erdők örökös fenntartásáért dolgozhassanak. Az Országos Erdészeti Egyesület érdekérvényesítő lehetőségeit kihasználva kívánjuk elérni a döntéshozóknál az Állami Erdészeti Szolgálat önállóságának megtartását, működési feltételeinek a fent említett közérdekből való biztosítását. Törekvéseink jogosságának, indokoltságának igazolására a körülményeket, feltételeket az alábbiakban részletezzük.

Az erdészeti igazgatás helyzete a közelmúltban (30 – 40 év)

– A Földművelésügyi Minisztériumot – ahová az erdészet is tartozott – 1945 és 1967 között nyolcszor szervezték át. Az erdészet ügyeit az 1945–1951 időszakban a Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek Központi Igazgatósága kezelte. 1952-ben megalakult az Állami Gazdaságok és Erdők Minisztériuma, mely 1953-ban beolvadt az FM-be. Az erdészeti ügyek kiemelt kezelésére 1954-ben alapították az Országos Erdészeti Főigazgatóságot (OEF), mely 1967-ig működött. Ebben az időben, 1957-ig az Erdőrendezési Intézet, majd az OEF. Erdőrendezési Főosztálya irányítása alá tartozó erdőrendezősegek látták el az erdőrendezési feladatokat, mely kiterjedt az üzemtervek készítésére, felülvizsgálatára, a fejlesztési munkák végzésére és az erdőgazdaságok székhelyén dolgozó erdőfelügyelők tevékenységének irányítására, ill. a munkáltatói feladatok ellátására.

Összefoglalva, 1968-ig az erdészeti igazgatás központi irányítás

alatt állt, a minisztérium részlegei, vagy a hozzájuk ill. OEF-hez tartozó intézmények látták el a feladatokat.

– 1968. január 1-vel megalakultak, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériumhoz tartozó Állami Erdőrendezősegek, ill. az Állami Erdőrendezősegek Műszaki Irodája (ÁEMD). A tíz önálló Erdőrendezőség ellátta az erdőtervezési és hatósági feladatokat, később természetvédelmi kezelési és hatósági ügyek is ide tartoztak, sőt vadászati üzemtervezéssel is foglalkoztak. Az ÁEMI mint országos illetékességű központi szervezet, valamennyi erdőrendezőségnek végzett szolgáltatásokat, térképészeti, fotogrammetriai, számítástechnikai munkaterületen és ellátták az erdőrendezés fejlesztési feladatait, a számítástechnika bevezetésével járó kutatásokat, fejlesztéseket.

Összefoglalva: a minisztérium irányítása alatt 10 önálló, azonos feladatokkal bíró szervezet látta el a tervezési és hatósági feladatokat, egy központi szolgáltató egységgel kiegészítve.

– A jogszabályokban lefektetett azonos előírások és kötelezettségek teljesítése, az üzemtervezési útmutatóban szabályozott szakmai feladatok ellátása a tíz

Nyírfalvi Károly

A fák

tekeregnek az ég felé, mint örült híd föld és ég között

engedj olvasni pórusaidból te vén aggastyán, te bölcs

a mézsfehér ég alatt félholt fa mesél a villámlásról

egyetlen egy fa ágas-bogas sziget a sziget közepén

sorban állnak a fák, összefogódzva egymást segítve

töredékek a réten, hírnökei az egykori fáknak

állnak párban, mint királynő és a király holtáig együtt

vizek sodrában ágak, törzsek, rönkök, megannyi áldozat

erdőrendezősegnél, a szigorú minisztériumi irányítás ellenére az 1970-es évek vége felé nagy eltéréseket mutatott.

1979. április 1-vel létrehozták a MÉM Erdőrendezési Szolgálatot, melyhez átirányították a tíz erdőrendezősegtől a tervezési feladatokat és az ÁEMI teljes feladatát, továbbá egyéb országos illetékességű szolgáltatásokat. A tíz erdőrendezőség hatósági részlegeiből megalakult az ugyancsak tíz önálló Erdőfelügyelőség (a természetvédelmi és vadászati jellegű feladatokat – a továbbiakban – az erdőfelügyelőségek nem látták el). A 11 önálló intézmény irányítása és felügyelete a minisztérium szervezetében működő Erdészeti és Faipari Hivatalhoz tartozott.

Összefoglalva: Az intézmények száma nem változott. Az átszervezés a hatásköröket és az illetékességet érintette. Alapítottak egy országos illetékességű szervezetet a tervezési és szolgáltatási feladatokra, továbbá működött 10 önálló, hatósági feladatokat ellátó szervezet.

– 1997. január 1-vel, a ma is hatályos erdőtörvény végrehajtásaként az FM miniszter megalapította az Állami Erdészeti Szolgálatot, a tíz Erdőfelügyelőség és a MÉM Erdőrendezési Szolgálat összevonásával. A közigazgatási reform keretében végrehajtott átszervezés eredményeként 11 önálló intézményből alakult egy országos illetékességű központi költségvetési szerv, melyhez tíz Igazgatóság tartozik, saját tervezési illetékességgel és hatósági jogkörrel.

Összefoglalva: 11 önálló intézményből keletkezett egy intézmény és a hatásköröket is egyesítették, a tervezést és felügyeletet egy helyre telepítették.

Az Állami Erdészeti Szolgálat, a finanszírozási problémái és létszám gondjai ellenére – a feladatok racionalizálását célzó jogszabály-módosítást beszámítva – működőképes szervezet, feladatait az előírásoknak megfelelően, a legkorszerűbb műszaki szinten és tartalommal, el tudja látni.

Az Állami Erdészeti Szolgálat feladatai

Feladatait elsősorban az erdőkről és az erdők védelméről szóló 1996. évi LIV. tv. és annak végrehajtási rendeletei határozzák meg.

Az ÁESZ fő feladatai a következő témaköröket ölelik fel:

– erdőleltár készítése az ország erdővel borított területére. (Évente a teljes erdőterület egy tizedének erdőleltárát újítják meg.);

– körzeti erdőtervek készítése, melyeket a földművelésügyi miniszter hagy jó-

vá. Ezek képezik az erdőgazdálkodók tevékenységéhez kötelezően előírt erdőgazdasági üzemtervek alapjait;

– alap- és tematikus térképek készítése, mely magába foglalja a légi felvételek kiértékelését, a GPS és földi geodéziai méréseket;

– az Országos Erdőállomány Adattár kezelése, mely magába foglalja az éves aktualizálást és az adattári információk szolgáltatását;

– az erdőgazdálkodás felügyelete, illetve elsőfokú erdészeti hatósági tevékenység, mely magába foglalja az:

• éves erdőgazdálkodási tervek elfogadását,

• az erdőkben folyó gazdálkodás (erdőművelési és fahasználati tevékenységek) ellenőrzését,

• az erdészettel kapcsolatos finanszírozási és támogatási rendszer működtetését;

– az erdők egészségi állapotának felmérése, a „Nagy távolságokra Ható Országhatárokon Átterjedő Légszennyezésre Vonatkozó Nemzetközi Egyezmény” (ICP Forests) keretein belül; az ÁESZ tölti be a Nemzeti Koordinációs Központ szerepét;

– az erdészetre és az elsődleges faiparra vonatkozó statisztikai adatok begyűjtése és feldolgozása;

– számítógépes alkalmazások és GIS alkalmazások fejlesztése;

– nemzetközi szervezetekkel (többek között FAO, ECE, OECD EUROSTAT stb.) való együttműködés;

– információszolgáltatás az erdészeti erőforrások helyzetéről és fejlődéséről, mind a kormányzati szervek, mind a nyilvánosság felé;

– az – elsősorban magán – erdőtulajdonosok informálása (szakmai tájékoztatók, könyvek szerkesztése, kiadása, közvetlen szaktanácsadás), akik nagyon gyakran igénylik az erdészeti ismereteket;

– az EU-tagsággal járó új feladatként, a mezőgazdasági területek erdősítése, EU-támogatásban delegált feladatok elvégzése;

A fenti feladatokat – az erdőtörvénnyel összhangban – az ÁESZ az erdők tulajdoni viszonyaitól függetlenül, valamennyi erdőterületre ellátja.

Feladatkörökben szorosan együttműködik az erdőkkel kapcsolatos tevékenységi körben működő hatóságokkal, többek között a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériummal, a Vízügyi Igazgatóságokkal stb. Az ÁESZ további szoros kapcsolatban áll az Erdészeti Tudományos Intézettel és a Nyugat-Ma-

gyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karával, együtt dolgoznak a fatermési táblák és modelltáblák korszerűsítésében, fejlesztésében, az erdő-értékszámítás témakörében és az erdők egészségi állapotának felmérésében, az erdőrendezés tan gyakorlati oktatásában.

Az erdészeti igazgatás helyzete az Európai Unióban

Az Európai Unióban az erdészeti igazgatás szervezése nem egységes. A 25 tagország mindegyikének saját rendszere van, de a szervezeti felépítésben és a hatáskörök elosztásában sok hasonló, esetenként azonos elem fellelhető. A magyar közigazgatási reform során célszerű azért figyelni azokat a sajátosságokat, amelyek több ország esetében ismétlődnek vagy azonosak. A hasonlóságokat, azonosságokat – elkülönítve a kormányzati felelősségre, a hatósági és tervezési (erdőleltározás) feladatokra – az alábbiak szerint lehet csoportosítani.

– **Kormányzati felelősség:** Az erdészeti ágazat a mezőgazdaságért vagy a környezetvédelemért felelős tárcához tartozik, kivéve Svédországot, ahol az Ipari Minisztérium kezeli az erdők ügyét. Természetesen az egyes minisztériumok – ha elnevezésben azonosak is a magyar minisztériumokkal – feladataiban nagy különbség lehet.

– **Hatósági feladatok:** Erdészeti hatósági feladatokat – két kivételtől eltekintve – az adott minisztérium alá rendelt állami erdészeti szolgálat, vagy más elnevezésű, de hasonló feladatkörű szolgálatok látják el. Ezek az intézmények önállóak, kizárólag az őket felügyelő minisztériummal vannak hierarchikus kapcsolatban.

A költségvetési rendszerben kezelt állami erdők – az amerikai gyakorlathoz hasonlóan – általában, ezekhez a szolgálatokhoz tartoznak.

– **Erdőleltározás:** Állami feladat. A feladatvégzésre kialakult gyakorlat eltérő.

Általában az állami erdészeti szolgálat, vagy ezzel azonos, más elnevezésű szervezet végzi, esetleg szervezetileg önálló költségvetési szerv (ez volt a magyar gyakorlat is az Állami Erdészeti Szolgálat létrehozásáig). Erdősültebb országokban (Finnország, Svédország, ill. Ausztria) előfordul, hogy kutató vagy oktatási intézménynek van tervezési részlege.

– **Tervezés:** Ebben tapasztalható a legnagyobb változatosság. Az állami erdők esetében, ha az adott „szolgálat” maga kezeli az erdőt, akkor a tervet is maga készíti, de készítheti a leltározást ellátó intézmény is. Abban az esetben is készítheti a szolgálat, ha nem ő kezeli az erdőt. A magántulajdonú erdőkben végezheti az állami erdészeti szolgálat, támogatás, szakmai ismeretátadásként, szolgáltatásként, de sok esetben, mint nálunk is, a képesített magántulajdonos készítheti, vagy készíttetheti arra jogosulttal.

– **Egyéb feladatok** (vadgazdálkodás, kutatás): nem általános gyakorlat, de egyes tagországokban az erdészeti szolgálat jellegű szervezetek egyúttal a vadgazdálkodási igazgatási feladatokat is ellátják, illetve jelentős kutatási tevékenységet is folytatnak. Emellett rendelkezhetnek statisztikai, közönségtájékoztatási, PR és speciális szakképzési feladatokkal is.

Tehát a hazai erdészeti igazgatás a szabályozást és gyakorlatot tekintve hasonlóságot mutat az Unió más tagországaiban alkalmazott módszerekkel. Lényeges különbség, hogy sok más országtól eltérően az állami erdő esetében nem látja el a tulajdonosi feladatot, és erdőt nem kezel, illetve, hogy a nemzeti támogatások esetében kifizető ügynökségi feladatokat is ellát. Legnagyobb hasonlóságot az ír, lett, portugál és szlovén megoldáshoz mutat, de jól illeszkedik a francia, finn és szlovák modellhez is. Ha az erdőkezelés feladatát figyelmen kívül hagyjuk, akkor a ciprusi, Egyesült Királyság-béli, holland, lu-

Nőtt az ellenségességi mutatónk

Másfélszeresére nőtt a magyar társadalomban az úgynevezett ellenségességi mutató 2002 és 2005 között – mondta el Kopp Mária, a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetének igazgatója. Ez azt jelenti, hogy az emberek egyre ellenségesebbnek érzik az őket körülvevő világot. Az „ember embernek farkasa” lelkiállapot a férfiaknál gyakrabban fordul elő. A rossz mutatók hátterében elsősorban a munkahellyel kapcsolatos stressz áll, ami főként azoknál jelentkezik, akik félnek állásuk elvesztésétől. Az Európai Unió pontosan kimutatta, mekkora veszteséget okoznak a munkahelyi stressz által kiváltott kiesések, betegségek. Ezért direktívát fogadott el, amely szerint a vezetőknek gondoskodniuk kell arról, hogy az általuk irányított munkahelyen jó munkahelyi légkör uralkodjon.

(Élet és Tudomány)

xemburgi és német igazgatásokkal való azonosság is szembeütő.

Fentiek is igazolják, hogy nem szükséges az erdészeti igazgatás szervezeti felépítését és feladatának főbb szerkezeti elemeit megváltoztatni, amely egyébként jelenlegi formáját a 2002-2004-ben megvalósított PHARE projekt keretében nyerte el, német és osztrák szakértők munkájának eredményeként. Ennek során nem csak egy modern térinformatikai rendszer került megvalósításra, hanem létrejött az alapja egy ügyfélbarát erdészeti adminisztrációs rendszernek, mely a közeljövőben internet kapcsolatban keresztül nyújt majd szolgáltatásokat a szélesebb publikum számára is.

Az erdészeti igazgatás sajátosságai

Az erdészeti igazgatás önállóságát az alábbi speciális vonások miatt szükséges biztosítani:

– Az erdő természetföldrajzi határokhoz igazodó ökoszisztéma, nem követ közgazdasági határokat;

– Az erdőrendezés módszerei, tevékenysége és szervezete, hazai és külföldi tapasztalatok alapján, évszázadokban mérhető történelmi fejlődés eredményeként alakultak ki, és a jelenleg használatos korszerű módszerek ezek beszámításával szerveződtek;

– Az erdők fenntartható fejlesztése ösztársadalmi érdek, mely gyakran ütközhet helyi, illetve rövid távú érdekekkel, az ilyen érdekellentétek kialakulását eleve célszerű elkerülni;

– Az ország erdővagyonának, az erdei élőhelyeknek és génkészleteknek a védelme és gyarapítása közérdek, melyet az állam csak egységes szemlélet és gyakorlat biztosításával tud érvényesíteni;

– Az erdőben folytatott emberi tevékenységek szabályozása, tekintettel az erdei folyamatok és az erdészeti gazdálkodási ciklusok minden más tevékenységtől eltérő, 100 évet meghaladó idejére, speciális ismereteket, egyéb agrártevékenységektől alapvetően eltérő szemléletet követel meg. Az erdészeti szakigazgatás olyan – szorosan az erdőhöz kötött – tevékenység, amely *nem tipikus bivatali munka*. Az ún. szolgáltató jellegű feladatokat a hatósági döntéseket megelőzően, vagy egyidejűleg kell elvégezni, ezek szétválasztása lehetetlen, vagy ha erőltetve szétválasztjuk, a döntések szakszerűsége szenved csorbát, bonyolultabbá válik az ügyintézés és természetesen drágább lesz. Az erdészetben olyan élő környezeti rendszer a munka tárgya, amelyre nézve az előírások csak tendenciaszerűen érvé-

nyesülhetnek, így a gazdálkodók, az erdőtulajdonosok erdővel kapcsolatos tevékenységét nagyon sok, speciális tényező figyelembevétele mellett kell mérlegelni és a szükséges tennivalók jogszerűségéről dönteni, az esetek többségében a helyszínen, az erdőben.

– Az EU szabályozással összhangban speciális támogatási rendszert működtet, melyben 4 milliárd Ft-ot meghaladó központosított bevétel beszédéről és ezzel nagyságrendileg azonos támogatás folyósításáról gondoskodik, továbbá 10 milliárd Ft-ot meghaladó uniós forrás felhasználásának szakmai ellenőrző és ügyviteli feladatait látja el.

– Az erdő feletti, ösztársadalmi érdekből korlátozott rendelkezési jog, valamint az erdő által nyújtott, de értékkel nem mérhető javak és szolgáltatások biztosítása ugyancsak speciális feladat, mely alapvetően különbözik minden más természeti erőforrással való gazdálkodástól;

– Az erdészeti igazgatás feladatai ellátásához valamennyi erdőterület és valamennyi erdőgazdálkodó adatát tartalmazó önálló Országos Erdőállomány Adattár és térképi adatbázist működtet, melyhez az EU csatlakozás részeként PHARE forrás felhasználásával került modernizálásra, országos hálózatra épülő saját térinformatikai rendszere;

– Az Erdészeti Szakigazgatási Információs Rendszer (ESZIR) kialakítása, olyan 2 milliárd forint nagyságrendű, nemzetközi részvétellel elnyert PHARE-projekt keretében valósult meg, amelynek **alkalmazására a Kormány garanciát vállalt**. A rendszer keretein belül kiépített hálózat lehetővé teszi a különböző alrendszerek (tervezési, hatósági, gazdálkodói, termőhelyi, térképezési, Országos Erdőállomány Adattári stb.) online-kapcsolatát, az adatbevitelre jogosultak, a feldolgozásért felelősök és a különféle szolgáltatásokat végzők körében, de alkalmas az elektronikus ügyintézés bevezetésére is. A jelenlegi szervezet megbontásával a feladatok hierarchikus felépítése felborulna, a rendszer elemei és egésze működésképtelenné válna, beleértve a hálózatban kiépített infrastruktúrát, a technikai hátteret is. **A Kormány nem tudna eleget tenni garanciális kötelezettségének.** A rendszerre – a bevezetéssel és fejlesztéssel együtt – elköltött több mint 3 milliárd forint kidobott pénznek számítana. Szükségessé válna egy újabb rendszer kiépítése, amely további három-négy évet, hasonló nagyságrendű forrásokat igényelne, és közben működésképtelenné válna az erdészeti igazgatás.

Ahogy azt korábban is említettem, szükséges a jogszabályi háttér olyan változtatása, amelynek eredményeképpen egyszerűbb eljárásrend és hatékonyabb működés válik lehetővé. A feladat felülvizsgálata fontos, egyet lehet vele érteni. Ennek eredményeképpen kell meghatározni a feladatvégzéshez legjobban illeszkedő szervezetet és nem az előre elhatározott – nem tudni jó vagy nem jó, működőképes, vagy nem – szervezet árnyékában kell elvégezni a felülvizsgálatot. Ha egy szervezet nem alkalmas a feladatok ellátására, a hozzáigazított jogszabály alapján is csak a működés látszatát tudja fenntartani. Nincs drágább rendszer, mint a működésképtelen. **Biztonság az intézményeknek, biztonság a köztisztviselőnek olcsóbb, hatékonyabb működést jelent.**

Sok mindent el lehet venni az emberektől, címet, rangot, beosztást, fizetést, munkahelyet, de a tapasztalásukat, a hivatásuk betöltéséhez megszerzett képességüket, amelyen a felbecsülhetetlen értékű erdők jövője alapszik, nem, és ezt a tudást nem pótolhatja semmilyen kiöltött, mesterkelt szervezeti forma.

Tisztelt Elnök Úr!

Remélem sikerült a kialakult helyzet súlyosságát érzékeltetni, annak ellenére, hogy nem ismerjük az átszervezés tervezett részleteit. Ha rendelkezésünkre állna az ágazat egészét érintő dokumentáció, a működőképes, takarékos szervezetre konkrét javaslatot tudnánk tenni, ennek hiányában ismételt az a kérésünk, hogy Elnök Úr tegyen lépéseket, az erdészeti ágazat, az erdők fennmaradásának érdekében, hogy az **Állami Erdészeti Szolgálat, a hatályos jogszabályokban elrendelt feladatát jelenlegi szervezetében, egységes erdészeti közszolgáltató szerepkörében tudja a jövőben is ellátni.**

Kiutat, a jelenlegi helyzetből – ha az erdők ügyét előbbre akarjuk mozdítani – az ember és ember, valamint az ember és természet közötti új kapcsolatoknak a létrejöttében látom.

Elnök Úr szíves közreműködésére, a fenti kapcsolatok kiépítésében – kihasználva az OEE közhasznú szerepét, a társadalmi szervezetek nyilvánosságát – az Erdőrendezési Szakosztály nevében számítok, hogy a mindannyiunk számára fontos erdők örökkön fennmaradassanak.

Budapest, 2006. 10. 02.

Erdész üdvözlettel,

Halász Gábor

az OEE Erdőrendezési Szakosztályának elnöke